

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

Вид дисципліни (за компонентом ОП): вибіркова

Освітньо-професійна програма: Менеджмент туристичної індустрії

Спеціальність: 073 Менеджмент

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаними освітньо-професійними програмами: географічний

Мова навчання: українська

Розробник: Наконечний К.П., кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту

Профайл викладача (-ів) <http://ecogeo.cv.ua>

Контактний тел. 050215786

E-mail: k.nakonechny@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2369>

Консультації Онлайн-консультації: п'ятниця 12.00 – 13.00

Очні консультації: за попередньою домовленістю.
(п'ятниця з 13.00 до 14.00).

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

“Туристичне країнознавство” - комплексна дисципліна, представлена системою знань, відокремлених від класичного країнознавства з метою надання спеціалізованої інформації майбутньому спеціалісту в галузі менеджменту туристичної індустрії. Навчальна дисципліна вивчає особливості туристичного потенціалу окремих регіонів і країн світу, що посідають провідне місце в туристичній галузі. Туристичне країнознавство сприяє розвитку міжнародного туризму, виступаючи як основа наукового обґрунтування туристично-рекреаційного освоєння районів країни, створення якісного туристичного продукту, оптимізації туристичних маршрутів.

2. Мета навчальної дисципліни - формування знань щодо методики та особливостей комплексного дослідження туристичної індустрії країн і регіонів світу, даних про основні види туристичних ресурсів країн світу, найголовніші туристичні центри та регіони світу, особливості функціонування сфери туризму у країнах світу.

3. Завдання вивчення дисципліни, що забезпечують досягнення мети та формування програмних результатів навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, є такі:

- засвоєння теоретико-методологічних основ туристичного країнознавства;
- вивчення історії становлення й розвитку туристичної галузі в країнах світу, аналітична оцінка формування та розвитку складових частин туристичного потенціалу країн світу;
- формування в здобувачів вищої освіти фахового розуміння специфіки розвитку туризму в різних туристичних регіонах і країнах світу;
- дослідження причинно-наслідкових зв'язків у формуванні основних туристичних центрів світу;
- висвітлення тенденцій розвитку туризму в основних регіонах світу;
- вироблення вмінь у здобувачів вищої освіти щодо надання туристично-країнознавчої характеристики країн світу;
- формування практичних навичок роботи здобувачів вищої освіти щодо створення туристичних маршрутів територією різних країн світу, що є необхідним для майбутньої роботи в туристичних фірмах.

4. Пререквізити. Менеджмент, Операційний менеджмент, Управління персоналом, Маркетинг, Менеджмент готельних послуг.

5. Результати навчання

Формування результатів навчання ґрунтується на визначених освітньо-професійною програмою компетентностях.

Під час вивчення дисципліни студенти мають набути такі **загальні компетентності**:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- Здатність працювати у міжнародному контексті.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

- Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- Здатність діяти соціально, відповідально і свідомо.
- Здатність працювати в команді та налагоджувати між особистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

Програмні результати навчання:

- Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
- Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
- Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
- Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.
- Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
- Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- основні категорії туристського країнознавства, етапи формування і сучасний стан досліджень у туристському країнознавстві,
- закономірності просторової організації туристської індустрії у найважливіших регіонах і країнах світу, основні сегменти ринку міжнародного туризму, їх функціонування у різних країнах,
- значення туризму у національному господарстві і світовій економіці, особливості державної політики у сфері туризму;

вміти:

- використовувати методи туристсько-країнознавчих досліджень, характеризувати особливості функціонування туристської індустрії у різних державах і регіонах,
- аналізувати кількісні і якісні показники стану окремих сегментів туристської індустрії.

6. Опис навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретико-методологічні основи туристичного країнознавства. Туристичне країнознавство як навчальна та наукова дисципліна Об'єкт, предмет, завдання та функції туристичного країнознавства. Наукові принципи країнознавства та взаємозв'язок туристичного країнознавства з іншими дисциплінами. Закономірності туристичного країнознавства. Система основних методів дослідження туристичного країнознавства. Дисциплінарна структура комплексного країнознавства.

Тема 2. Основні етапи розвитку країнознавчих знань та інституціоналізація країнознавства Стихійно-описовий період. Період формування основ класичного країнознавства (XVII – перша половина XIX ст.). Період «університетського країнознавства». Антропогеографічна країнознавча школа. Французька школа країнознавства. Формування українського «національного країнознавства», основні здобутки вітчизняних науковців.

Тема 3. Концептуальні основи та сучасні теорії країнознавства Концепція географічного детермінізму. Основні теорії держави: органічна теорія держави; функціональна теорія держави; теорія «держави-контейнера». Концепції: атлантизму; мондіалізму; євразійства; енвіроменталізму. Особливості формаційного дослідження розвитку країн світу. Цивілізаційний підхід у туристичному країнознавстві.

Тема 4. Категорії туристичного країнознавства Політична карта світу як основа країнознавчих знань. Етапи формування політичної карти світу. Етнічна карта світу. Лінгвістична карта світу. Релігійна карта світу.

Тема 5. Основні концепти просторово-територіальної організації країн світу Уявлення про географічне положення країни. Основні ознаки географічного положення. Поняття «територія» та «простір» у туристичному країнознавстві. Склад та параметри території країни. Кордони держав: їхні функції та класифікація. Делімітація та демаркація державних кордонів. Особливості адміністративно-територіального устрою країн світу. Поділ країн за формою адміністративно-територіального устрою, формою державного правління, типом політичного режиму. Столиці в туристичному країнознавстві. Види столиць.

Тема 6. Національна держава та міжнародний туризм у вимірах глобалізації Національна держава в умовах глобалізації. Туризм як особливий вияв глобалізації сучасного світу та чинник консолідації суспільства на території окремої держави. Парадигма туризму XXI століття.

Тема 7. Туристичний імідж країни Поняття «образ», «імідж», «бренд» країни: ієрархія, сутність, властивості та специфіка застосування. Функції та стани туристичного іміджу країни. Методологічні основи створення туристичного

іміджу країни. Механізми реалізації іміджевої політики. Модуль II. Туристичні регіони та країни світу

Тема 8. Регіональний поділ світу в туризмі Уявлення про регіональний поділ сучасного світу. Класифікації країн світу. Особливості й принципи районування в туризмі. Районоутворювальні чинники у туризмі.

Тема 9. Характеристика Європейського туристичного макрорегіону Загальна характеристика Європейського макрорегіону. Туристичні країни Північної Європи. Туристичні країни Західної Європи. Туристичні країни Центральної та Східної Європи. Туристична політика країн Центрально-Східної Європи: досвід для України. Туристичні країни Західного Середземномор'я та Південної Європи. Франція як один з лідерів туризму Європейського макрорегіону.

Тема 10. Характеристика Азіатсько-Тихоокеанського туристичного макрорегіону Загальна характеристика Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону. Туристичні країни Східної Азії. Туристичні країни Південно-Східної Азії. Туристичні країни Південної Азії. Туристичні країни Австралії та Океанії. Китай як один з лідерів туризму Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону.

Тема 11. Характеристика Американського туристичного макрорегіону Загальна характеристика Американського макрорегіону. Туристичні країни Північної й Центральної Америки. Туристичні країни Карибського басейну. Туристичні країни Південної Америки. США як центр туризму Американського макрорегіону.

Тема 12. Характеристика Африканського туристичного макрорегіону Загальна характеристика Африканського макрорегіону. Туристичні країни Західної Африки. Туристичні країни Південно-Східної та Південної Африки. Туристичні країни Північної Африки. ПАР як один з лідерів туризму Африканського макрорегіону.

Тема 13. Характеристика Близькосхідного туристичного макрорегіону Загальна характеристика Близькосхідного макрорегіону. Туристичні країни Близькосхідного макрорегіону. Єгипет як ключовий туристичний напрямок Близькосхідного макрорегіону.

7. Методи навчання

Під час викладання даної навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- словесні методи: бесіда, пояснення, робота з електронними ресурсами;
- наочні методи: демонстрація відео, презентації, періодичні видання, книги;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (курси, семінари, круглі столи, вебінари)
- методи стимулювання пізнавального інтересу: дискусії, навчальні ігри, тренінги, кейси, кросворди, доповіді.

8. Система контролю та оцінювання

1. Контроль засвоєння лекційного і самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу здійснюється на основі **модульного письмового тестування, оцінювання письмового виконання завдань, усної співбесіди.**

2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом **їх поточної перевірки й оцінювання.**

3. Контроль за виконанням ІНДЗ (за бажанням студента) здійснюється шляхом **оцінювання виконаних проектів та усного індивідуального захисту дослідження.**

4. Матеріал для **самостійної роботи студентів**, який передбачений в темі практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Підсумкова оцінка (оцінка за залік) з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності та за виконані ІНДЗ. Максимальну кількість балів, яку може отримати студент за модульне тестування (оцінювання засвоєння лекційного та самостійно опрацьованого матеріалу), виконання практичних робіт – у сумі становить 100 балів. Додатково студент може отримати до 20 балів за виконання ІНДЗ. Оцінка за екзамен виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно зі шкалою оцінювання. При цьому в екзаменаційній відомості зазначається кількість набраних балів, оцінка за шкалою ECTS і оцінка за національною шкалою.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Форми поточного контролю:

- усна (індивідуальне, фронтальне, групове опитування, участь у дискусіях);
- захист презентації;
- письмова (тестування на платформі дистанційного навчання <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3444>, вирішення ситуативних завдань, ІНДЗ, захист проектів);

Форма підсумкового контролю: залік.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (презентацій чи тематичних тестувань). Кількість передбачених балів за різні види робіт зазначені у силабусі, робочій програмі, в системі дистанційного навчання Moodle, куди за умови онлайн-навчання студенти завантажують роботи, і де здійснюється тестовий контроль, та оголошуються під час занять (або виставляються в Moodle). Матеріал, винесений на самостійне опрацювання включений до тестів модульного і підсумкового контролю.

Тестові завдання різних форм розроблені до змістових модулів і покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за шкалою ECTS та національною шкалою

Рейтингова оцінка з дисципліни	Оцінювання в системі ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A	5 (відмінно)	Студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі або не менше 90 % письмових завдань
89-80	B	4 (добре)	Студент досить добре володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань допускаються при цьому окремі несуттєві неточності. Правильно вирішив 65–79% письмових завдань
79-70	C	4 (добре)	Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 65 – 79 % письмових завдань
69-60	D	3 (задовільно)	Студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але з не зовсім глибоким та всебічним аналізом, обгрунтуванням та аргументацією, з недостатнім використанням необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі несуттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 50 - 54 % письмових завдань

59-50	E	3 (задовільно)	Студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 50 - 54 % письмових завдань
49-35	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, стисло без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, поверхово розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив 35 – 49 % письмових завдань
34-1	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	Студент частково володіє навчальним матеріалом, не у змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив 1 – 34 % письмових завдань

Підсумкова оцінка (оцінка за іспит) з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності та за виконані ІНДЗ. Максимальна кількість балів (рейтингова оцінка) становить 100 балів і є сумою оцінок, які може отримати студент за два змістовні модулі (модульне тестування та оцінювання виконаних лабораторних робіт) – 60 балів та підсумковий екзаменаційний модуль - 40. Додатково студент може отримати до 30 балів за виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка за іспит виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно зазначеної шкали оцінювання.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Іспит	С у м а
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					
Т № 1	Т № 2	Т № 3	Т № 4	КР	Т № 5	Т № 6	Т № 7-8	КР		
5	5	5	5	10	5	5	10	10	40	100

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

9. Політика курсу

• **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

- Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича

https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view.

- Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича

https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSGadrPl_/view

- та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Таким чином, за умови проходження навчальних тренінгів, в рамках неформальної освіти, на платформі: Prometheus (<https://prometheus.org.ua/>), Coursera, Ed-era (<https://www.ed-era.com/>) та інших фахових платформах виконання всіх завдань та отримання сертифікату, студент може отримати додатково 5 балів до підсумкової оцінки по освітній компоненті «Туристичне країнознавство».

10. Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Босовська М. В. Інтеграційні процеси в туризмі : монографія / М. В. Босовська. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 832 с.
2. В'їзний туризм : навч. посіб. / Автор. кол.: Коваль П. Ф., Алешугіна Н. О., Андрєєва Г. П., Зеленська О. О., Григор'єва Т. В., Пархоменко О. Г., Дудко В. Б., Михайловський М. О., Бондар С. І. – Ніжин : Вид-во Лук'яненко В. В., 2010. – 304 с.
3. Голод А. Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування : монографія. Львів : ЛДУФК, 2017. 340 с.
4. Корж Н. В. Управління туристичними дестинаціями : підруч. / Н. В. Корж, Д. І. Басюк. Вінниця : «ПП«ТД Едельвейс і К», 2017. 322 с.
5. Конституція Польської Республіки (з передмовою Володимира Шаповала). К. : Москаленко О. М., 2018. 82 с.
6. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) / О. О. Любіцева. 3-є вид., перероб. та доп. К. : «Альтерпрес», 2005. 436 с.

7. Мальська М. Світовий досвід розвитку туризму. К. : Вид-во «Центр навчальної літератури», 2017. 244 с.
8. Мальська М. П. Туристичне країнознавство : Азія та Океанія: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун, М. З. Гамкало. К.: Центр учбової літератури, 2018. 284 с.
9. Мальська М. П. Туристичне країнознавство : Європа: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / М. П. Мальська, О. Ю. Бордун, М. З. Гамкало. – К.: Центр учбової літератури, 2010. 196 с.
10. Масляк П. О. Країнознавство: підруч. / П. О. Масляк. – 2-ге вид., випр. – К. : Знання, 2008. – 292 с.
11. Парфіненко А. Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. / А. Ю. Парфіненко. Харків: Бурун Книга, 2009. 288 с.
12. Просторова організація туристично-рекреаційної сфери регіону : монографія / за заг. ред. В. В. Папп. Мукачєво : Редакційно-видавничий центр МДУ, 2016. 268 с.
13. Стафійчук В. І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія : навч. посіб. К. : Альтерпрес, 2009. 427 с.
14. Туристична політика зарубіжних країн : підруч. / за ред. А. Ю. Парфіненка. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 220 с.
15. Туристичне країнознавство: навч. посіб. / За ред. В. Ф. Семенова. Одеса, 2010. 340 с.
16. Туристичне країнознавство: підруч. / А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров, О.О. Любіцева – 2-ге вид., переробл. і доп. К.: Знання, 2015. 551 с.

Допоміжна :

17. Бобровська О. Ю. Формування та відтворення потенціалу сталого розвитку територій регіону / О. Ю. Бобровська // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. № 1 (32). С. 54.
18. Гаврилюк А. М. Соціогуманітарні засади формування та реалізації державної політики : автореф. дис... д-ра наук держ. упр. : 25.00.02 / А. М. Гаврилюк ; ПрАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна академія управління персоналом». – К., 2021. 40 с.
19. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності : навч. посіб. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. 272 с.
20. Кривенкова Р. Ю. Взаємозв'язок управління та політики в галузі туризму Взаємозв'язок політики та управління: теоретичний і прикладний аспект: матеріали круг. столу, м. Дніпро, 2 чер. 2017 р. / за заг. ред. С. О. Шевченка. – Дніпро, 2017. С. 93-95.
21. Кривенкова Р. Ю. Державне та регіональне управління туристичною галуззю в Карпатському регіоні / Р. Ю. Кривенкова // Взаємозв'язок політики та управління: теоретичний і прикладний аспект: матеріали круг. столу, м. Дніпро, 1 чер. 2018 р. / за заг. ред. О. Б. Кіреєвої. Дніпро, 2018. С. 58 – 61.

22. Кривенкова Р. Ю. Державне управління туристичною галуззю в Японії. Становлення та розвиток публічного адміністрування : матеріали XI конф. студ. та молод. уч. за міжнар. уч., м. Дніпро, 8 трав. 2020 р. Дніпро, 2020. С. 195 – 199.